

FRUSTUNABYGDEN

Årgång 20. 2019

Frustuna Hembygdsförening

Innehåll

Styrelsen och ordförande har ordet	2
Föreningens verksamhet 2019	4
Preliminärt program för 2020	7
Min tid på Freja	8
Kända profiler i Gnesta	14
Powerbox 1974 till 2018	17
”Min” fotbollskarriär	21
Livet på Torpet, andra delen	28
Några minnen från Gnesta spelmansstämma	33
Krukmakare och keramiker i Frustuna	38
Det hände i Gnesta 2019	43

Som medlem i Frustuna hembygdsförening är du också ansluten till den regionala organisationen **Södermanlands hembygdsförbund** och det nationella **Sveriges hembygdsförbund**. På de respektive hemsidorna kan du läsa om vad som händer på hembygdsfronten i landet. Där finns också information om vad som erbjuds i form av publikationer och kurser. Besök hemsidorna.

www.hembygd.se

www.hembygd.se/sodermanland

Frustunabygden ges ut en gång om året och speglar liv och händelser i vår hembygd förr och nu. Ansvarig utgivare är Torgny Nilsson.
ISSN 1650-7886

Styrelse 2019:

Ordförande Torgny Nilsson, 070-8160527, tolle.nilsson@gmail.com

Vice ordförande Anette Sjöberg, 0158-12043, 076-0766788, domvalla@telia.com
Sekreterare Gunilla Pettersson, 0158-26012, 0730-530491, gunilla.smedsta.gnesta@telia.com

Kassör Ulf Dahlberg, 0158-12440, 070-5772440, ulfdahlberg@live.se

Sten Eriksson, 0158-10304, 0736-869483, sten.r.eriksson@bredband.net

Anders Arman 070-4308872, andarm@gmail.com

Sven Leindahl, 0158-10620, 070-0380423, sven.leindahl@hotmail.com
Gunilla Engström, 070-558 88 53, gunilla.engstrom@telia.com

Samman kallande i arbetsgrupperna (kallas också till styrelsemötena);
Program: Torgny Nilsson. Butik: Ulla-Beth Frisk. Kulturminnen: Ingrid Waldau. Gård: Torgny Nilsson. Museum (bild och föremål): Sven Leindahl
Redaktion: Margareta Elg, t.o.m.2019
Teckningar omslag fram och bak: *Tord Nygren*

Stöd din hembygd och bli medlem i hembygdsföreningen. Det kostar 200:- per år och då får du också denna skrift.
Sätt in summan på bankgiro 852-5669 (Frustuna hembygdsförening) och ange **namn, adress och e-postadress**.

Vill du delta i någon av arbetsgrupperna så kontakta sammankallande.

Gunilla Engström är ny medlem i styrelsen och skriver om sig själv så här ”Jag är en så kallad återvändare till Gnesta. Jag är uppvuxen i Gnesta och flyttade härifrån till Nyköping 1971. Där arbetade jag på Vägverket i 16 år och sedan flyttade vår familj med döttrarna Susanne och Karoline till Herrljunga i Västergötland pga att min man fick jobb där.

Jag har varit anställd av Försäkringskassan, men arbetade på olika företag med rehabilitering i Herrljunga/Alingsås/Göteborg och slutligen i Borås innan jag blev pensionär 2013. Efter 23 år flyttade vi tillbaka till Södermanland.

När jag fick frågan om jag skulle vilja vara med i Hembygdsföreningens styrelse kändes det bara roligt. Det var också naturligt att jag sökte mig till OK Klemmingens orienteringsklubb där pappa Bert Lindblom och jag tidigare hade varit aktiva. Jag sitter även med i styrelsen i föreningen Gnesta Vattentorn. För mig kändes det naturligt och roligt att flytta tillbaka till hembygden och vi trivs storartat i en lägenhet på Nergårdsgärde och med en sommarstuga vid Klemmingens strand.

Gårdsgruppen

Detta år 2019 har vi inte gjort så mycket. Gräset har klippts av Peter. Syrénhäcken har ansats. Bänkar och bord har ställts fram och tillbaka vid de olika evenemangen som har varit på hembygdsgården under sommaren. Till nästa säsong hoppas vi att fler kommer och hjälper till vid de olika evenemangen. Se det preliminära programmet.

Väl mött under 2020 *Torgny Nilsson*

Föreningens verksamhet 2019

Söndagen 3 mars Hembygdsföreningens årsmöte kl 13.

Lördagen 30 mars Minirevy, "Tjo och tjim och lite annat" med Bengt Landin, Sture Nilsson, Margareta Königsson och Billy Karlsson.

Tisdagen 30 april Valborgsmässofirande. Vårtalet hölls av Sune Engström och PRO-kören underhöll med glada vårsånger.

Torsdagen den 6 juni Nationaldagsfirandet startade med marsch från Strömmentorget mot Frustuna hembygdsgård där Torgny Nilsson hälsade välkommen. Dagens högtidstal hölls av Johan Rocklind och Anna Ekström hälsade nya svenska medborgare och Gnestabor välkomna till kommunen. Järna-Turinge

folkdansgille höll en traditionell folkdansuppsvisning och sånggruppen Irmelin sjöng. Gnesta kulturskola med c:a 50 elever framförde ett uppskattat program. Man kunde besöka Gnesta-

Kallemuséet och äta Nationaldagsbakelse". Firandet hade samlat ett stort antal besökare.

Fredagen den 21 juni. Traditionellt

midssommarfirande. Alla hjälptes åt att klä och resa stängen. Det fanns fiskdamm för barnen, lottförsäljning och kaffeservering. Man dansade runt stängen och lekte gamla lekar.

Fredag 5 juli – torsdag 11 juli Gnesta hembygdsvecka.

Varje dag öppet med servering och loppis kl 10-16, musik varje dag kl 14.

Fredagen den 5 juli

Durspelsgruppen 57:an spelade.

Lördagen den 6 juli.

Billy me´ Skogsundarna spelade dragspel och bas.

Söndagen den 7 juli

Tolle spelade från scenen.

Måndagen den 8 juli

Åke, Veikko och Folke spelade dragspel och sjöng.

Tisdagen den 9 juli

Bert Garlén spelade keyboard.

Onsdagen den 10 juli

Spelmanslaget Nyckelknippan spelade på nyckelharpa.

Torsdagen den 11 juli

Siv och Kjell Ternström samt Rickard Nilsson spelade dragspel, gitarr och bas.

Söndagen 15 september Utflykt till torpgrunden Holmsjönäs.

Lördag den 5 oktober Lördagsträff. Krille Sandberg spelade egna melodier på piano

Hösten 2019 anordnade kulturminnesgruppen en utflykt till Holmsjönäs.

Lördag den 16 november

Lördagsträff. Nina Nu Wesemeyer och Anette Linander spelade, sjöng och berättade.

Kulturminnesgruppen har under många år inventerat grunder efter torp, backstugor, gårdar etc och satt upp skyltar med uppgifter om när stället varit bebott, vem som bodde där sist etc. Den förtryckta texten på skyltarna var dock inte alltid relevant och den ifyllda texten har med tiden försvunnit.

Våren 2019 började kulturminnesgruppen sätta upp nya, uppdaterade skyltar med en text som man hoppas skall stå emot väder och vind. På de nya skyltarna finns också en QR-kod. Den fungerar som länk till sidan i Hembygdsförbundets system Bygdeband där bebyggelselämningen beskrivs. I skrivande stund har Bygdeband stängts ner så det är osäkert om QR-koden fungerar. Hembygdsförbundet håller på och vidareutvecklar sin Hembygdsportal och här kommer innehållet att läggas. Efter årsskiftet 2019-2020 skall det vara klart och vi kommer att på vår hemsida utförligt beskriva hur man gör för att hitta infor-

mationen om de ca 65 huslämningarna. Rom byggdes inte på en dag!

Så här fungerar QR-koden generellt. Du måste ladda ner en QR-läsare som app i din mobiltelefon. Sedan kan du skanna av QR-koden på skylten. Då kommer man direkt till texten som handlar om just den bebyggelselämning varvid man står. Där finns i vissa fall mer information om platsen än vad som står på skylten. Avsikten är att fylla på med mer information vartefter, exempelvis utdrag ur gamla kartor och fotografier. När allt är inlagt under Hembygdsportalen ska du kunna söka dig fram via Södermanlands län – Gnesta kommun – Frustuna församling. Under bebyggelselämningar finns de lämningar kulturminnesgruppen skyltat. Om man klickar på t.ex. Nytorp kommer samma information fram, som man ser när man skannar QR-koden med sin mobiltelefon. Meningen är att man också så småningom skall kunna se på en digital karta var bebyggelselämningen ligger.

Här är ett exempel som läsaren kan prova att skanna med sin mobiltelefon.

Av de ca 65 huslämningar som hittills är kända har kulturminnesgruppen nu QR-kodat och skyltat om 21. Fortsättning följer!

Kulturminnesgruppen efterlyser också fotografier och berättelser från försvunna torp m.m. i Frustuna socken. Du som har något att visa eller berätta, kontakta Ingrid Waldau, ingridwaldau@yahoo.se, eller någon i styrelsen.

Föreningens preliminära program för 2020

Söndagen 8 mars Hembygdsföreningens årsmöte kl 13.

Lördagen 28 mars Minirevy.

Torsdagen 30 april Valborgsmässofirande kl 19.

Lördagen den 6 juni Nationaldagsfirande kl 13.

Lördagen den 20 juni Midsommarfirande kl 13

Fredag 3 juli – torsdag 9 juli Gnesta hembygdsvecka. Varje dag öppet med servering och loppis kl 10-16, musik varje dag kl 14.

Lördag 3 oktober Lördagsträff kl 13.

Lördag 7 november Lördagsträff kl 13.

Reservation för ändringar. Meddelas på hemsidan.

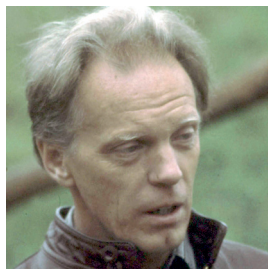
Min tid på Freja

Bo Wingård

Dagen före julafton 1972 körde jag från Stockholm ner till det sörmländska stationssamhället Gnesta. För mig var detta mitt första besök på orten, men min norrländska fästmö Barbro hade mot alla odds besökt samhället under påskveckan samma år. Fast upp till Frejaskolan på toppen av "stadsberget" hade hon aldrig varit, så nu, långt före GPS-ernas tid, fick vi gemensamt kämpa för att finna vägen upp till den rektor som ville anställa oss inför vårterminen. Det var inte helt lätt, för skyltningen var minst sagt otydlig...

Bo Wingård

Evert Sunnergren

Barbro Wingård

Väl uppe på expeditionsvåningen frågade vi efter rektor men möttes direkt av en motfråga från den leende kanslisten *Mary Arman*: "Vilken rektor?"

I rektorsrummet huserade chefen för Östra Sörmlands skolförbund. Vårt möte var bokat med *Evert Sunnergren*, som ansvarade för grundskolorna i nuvarande Gnesta kommun. Nu behövde han en vikarie i Svenska och Engelska för *Rune Nohlgren*, och som vanligt annonserades också en tjänst som lågstadielärare i Stjärnhov ut.

När våra förordnanden var undertecknade, undrade Evert om vi behövde kommunens hjälp med att ordna bostad. Det tackade vi förstås ja till.

Gnesta blev den plats där jag sen kom att bo i 45 år, orten som blev mina barns hembygd och där jag till råga på allt blev kommunfullmäktiges ordförande 2005-2010!

Här vill jag fokusera helt på mina erfarenheter som lärare och skolledare. Frejaskolan, som jag började på vårterminen 1973, blev jag trogen fram till min pensionering i juni 2014. Och faktiskt på halvtid några terminer till!

Det är inte samma skola jag lämnade som den jag en gång kom till, på gott och ont. Mest gott. Förändringarna har ofta kommit från annat håll – statliga beslut, teknisk utveckling, ändrat samhällsklimat – men jag tror jag vågar påstå att också jag på olika sätt bidragit till utvecklingen på Frejaskolan. Fast om det må andra döma. Någon undrar kanske om det inte blivit tråkigt att jobba på samma ställe alla år. Svaret är nej, och det har främst tre förklaringar:

- Det händer alltid något i samspelet med tonåringar. Det är en högst

Fluortant

Gnesta kommun lät ombesörja så att en bricka per klass fanns att ta med från arbetslagsrummet. Den var fylld med små plastkoppar, som fyllts med fluorlösning. Som lärare förväntades jag tydligen se till att alla elever sköljde munnen ordentligt under minst en minut, innan det var dags att spotta ut. Eftersom min sal 152 inte hade någon vask, fick eleverna ta en promenad ut och runda soprummet utanför A-husets entré. Eleverna i musiksalen kunde se mitt gäng spotta och fräsa, precis som jag en gång fått göra.

levande miljö, där det mest oväntade kan hända. ”En bra lärare har en planering – en dålig lärare följer sin planering” är ett motto jag ofta fått tillämpa i praktiken,

- Jag har fått prova på lite olika perspektiv av lärarjobbet, inte bara en period som skolledare utan också andra utmaningar.
- Det har varit en utmaning för mig att ständigt tillämpa den s.k. sinnesrobönen, dvs. att ”förändra det jag kan”.

Lärarkåren var inte lik något jag stött på förut. Snart märkte jag att jag hamnat i ett slags sammelsurium med rötter i fyra mycket olika skolor:

Många av mina adjunktskollegor hade sin identitet från *realskolan*, där den sista kullen gått ut bara något år tidigare. För mig var realskolan ett helt obekant fenomen. En specialvariant av reallärare var den grupp som sökt tjänst här sedan *Solbacka* hade stängt.

Så fanns ett gäng som kallades ”*vidareutbildade folkskollärare*” (lärare 153), vilka på ytan såg ut som de andra ämneslärarna men ibland tillhörde SL (Sveriges Lärarförbund). Det var dessa som räddat

Realexamen 1964

Ett arbetslag med Peter Johansson, Marianne Hesselbrandt, Per Westerberg, Catherina Bognar (Albers) och Eva Nyberg.

Birgitta Wallman, Torsten Grimbe, Barbro Wingård, Kerstin Gerén i samband med ett projekt kring lässtimulans.

Upp till vänster Kerstin och Sören Randahl, där under Britt och Rolf Linde (Slöjd resp. Matte och Fysik), och längst ner teckningsläraren Arne Isenius och Gunnar Wideus.

Sveriges skolväsen, när 40-talisterna babyboommat sig upp genom systemet.

Av folkskolans lärare fanns några enstaka kvar, men de, liksom många av övningslärarna (hemkunskap, slöjd) upplevde nog en egen sorts gemenskap, kanske inom ramen för SL eller SFL (Svenska Facklärarförbundet).

Skolskjutsar var också något helt nytt för mig. Till Freja kom flertalet elever med skolskjuts, med blåvita bussar från *Stjärnhovs buss* eller gröna linjebussar ända från "Världens ände". Hur tidigt hade de eleverna varit tvungna att gå upp? Vissa klasser fick sluta först 16.25. Hur pigga var de eleverna under de sista lektionerna?

Frejaskolan ligger på toppen av Gnestas högsta berg, intill gamla vattentornet. Centralt ligger A-huset byggt i souterrainformat med tre våningsplan. Skolan togs 1939 i bruk som realskola med hela östra Sörmland som upptagningsområde. Utom kring Stjärnhov där ju Solbacka fanns.

Förr fanns också en folkskola strax intill, en tydlig illustration till det parallellskolesystem som präglade Gnesta ända tills statsmakterna i mitten av 60-talet pekade med hela handen och klargjorde att den tiden var förbi. Nu var det grundskola som gällde, och därmed basta!

I slutet av 60-talet revs därför folkskolan för att ge plats åt E-huset. Mot söder kopplades det lite större C-huset på genom en förbindelsegång. Denna högstadieavdelning byggdes med två centralkapprum, helt enligt tidens mode, men kunde nog anses för trångbodd redan vid invigningen. Men det fick väl gå an i väntan på nybyggen i Trosa (Trosalundskolan klar hösten 1977) och så småningom i Vagnhärad (Hedebyskolan).

Sydväst om C-huset hade man ju uppfört Frejahallen för modern idrottsundervisning – men där fick inte alla lektioner plats! Simhallen i bottenvåningen kom då väl till pass för en tredjedel av idrottslektionerna. C-huset är, liksom gamla A-huset, ett souterrainhus.

Två av mina nya kollegor hade haft en hel del med all denna nya byggnation att göra. En var SO-läraren *Sven Breismar* som fick i uppdrag att kämpa med byggets planeringsförutsättningar, t.ex. att staten på denna tid inte gav statsbidrag till aulor – men däremot till bowlinghallar! Dessa är naturligt stora och avlånga till sin struktur, och det tog Sven fasta på. I en mörk källarsal stod nu rader av fastmonterade stolar i diagonala mönster, kompletterade med skrivskivor bra att använda vid prov av olika slag. Några klot rullade aldrig där!

Den andre var ingenjören *Karl-Gustav Lidström*, som egentligen kom hit för byggets skull men sen blev bofast i Gnesta under åtskilliga år.

En alternativ, lite mindre samlingssal fanns sedan tidigare i bottenvåningen på gamla realskolehuset. Där kunde man vid behov få in 2-3 klasser utan att luften tog slut. Med flygel och en låg estrad användes den annars som musiksals fram till Stora Ombyggnaden. Då blev den ett strategiskt placerat gemensamt bibliotek för hela skolan. Därefter togs halva salen i anspråk för datorundervisning. Sist jag var in där, var den dessutom klassrum för en grupp ensamkommande flyktinggrabbar.

Det spretade med andra ord rejält inom kollegiet, skolan var extremt trångbodd och huvuddelen av eleverna utsattes för rejäla påfrestningar genom sina resvägar. Hur skulle det här gå?

Jo, ganska bra ändå. Från tiden på Freja har jag mest positiva minnen, och erfarenheterna har jag som pensionär försökt strukturera till en bok, som fick titeln "Den ofrivillige skolledaren", för en rektorskarriär var jag definitivt inte inriktad på när jag kom till Gnesta. I boken skildras utvecklingen under olika läroplaner, betygssystem och rektorer som passerat revy under åren – *Evert Sunnergren, Erik Pettersson, Matts Andmarken, Birgitta Wallman, Sten-Åke Domeij, Barbro Grimbe och Magdalena Eberhardsson!* För att nu inte nämna datorisering och kommunalisering. "Grundskolan bakom kulisserna" är bokens talande underrubrik. En del kan berättas först nu...

Karl-Gustav Lidström

Till detta hör den märkliga historien om en "sjuk" lärare. Han kom till skolan på måndag morgon, sjukskrev sig senare på dagen. Vikarie sattes in resten av veckan. På måndagen kom han till skolan och sjukskrev sig vid lunchtid för att bli borta till nästa måndag osv. Det låter som en skröna. Dock blev man så småningom av med denna "lärare".

Kända profiler i Gnesta

Foton Sven Leindahl

Erik Pettersson föddes den 27 maj 1932 i Frustuna socken. Han gifte sig med sin Anne-Marie 1961 och de fick två barn, Lennart och Helena. Erik hade förutom familjen och huset Övervalla två stora intressen, nämligen skolan och hembygdsföreningen.

Inom skolan verkade han först som lärare och senare som skolledare. I tjänsten som rektor kom han ofta i kontakt med gamla nedlagda skolor och dess inredningar som skolbänkar, griffeltavlor, allehanda skolböcker och undervisningsplanscher m.m. Hos Erik väcktes då tanken att använda

dess gamla saker och göra en autentisk skolsal från sent 1800-tal. Frustuna hembygdsförening hade sedan flera år fått disponera Smedsta skola för olika aktiviteter som hembygdsföreningen arbetade med. Smedsta ägdes av Frustuna församling och användes då och då för kyrkliga sammankomster. Erik bildade en skolgrupp inom hembygdsföreningen och fick lov från kyrkan att inreda Smedsta som ett skolmuseum. Erik och skolgruppen med flera jobbade hårt och 1985 kunde man öppna Smedsta skolmuseum.

Man bildade också en inofficiell grupp 2002 kallad "snickarpojarna" som tog tag i renovering av byggnaden. En byggnadsfirma fick uppdraget att lägga nytt taktegel. Det lades ner cirka 4 000 arbetstimmar av snickarpojarna för att få huset i ordning. Intresset för skolan var mycket stort och en mängd klasser från hela Sörmland kom för att uppleva en "gammaldags skoldag". Tyvärr så hade kyrkan upptäckt att skolan inte inbringade några inkomster utan bara kostnader så de lade ut skolan till försäljning. Den såldes trots protester och flera förhandlingar. Erik som var skolans eldsjäl försökte in i det sista att skaka fram sponsorer för att köpa skolan, men lyckades inte. Skolan är nu i privat ägo och inventarierna ligger i förråd. Erik avled 2015.

Margareta Norström

Föddes den 9 december 1902 i Eskilstuna. Hon flyttade till Mälby i och med giftet med ryttmästaren Fredrik Norström och fick två barn, dottern Marianne 1930 och sonen Anders 1948. Hon satt i många år i skolstyrelsen och månade framför allt om landsbygdsskolorna och de mindre barnen. Hon var djupt engagerad i gårdens skötsel och tog hand om de anställda när de hade skadat sig. Hon deltog i skogsskötseln och trädgården låg henne varmt om hjärtat. I Britta von Rosens litteraturskriftnar återfanns hon ofta. Margareta Norström dog den 16 juni 1997.

Ruth Nielsen (född Rådell) föddes i Stockholm 1928. Hon levde sina första år på moderns familjegård utanför Vingåker. Ruth gick på Realskolan i Strängnäs och fick där många goda vänner för livet. Sedan blev det Lärarhögskolan i Falun då Konstfackstudier ansågs vara för oseriöst av familjen. Därefter arbetade Ruth som lärare en kort tid för att sedan tillsammans med bästa vännen bege sig till USA på en slags "grand tour" och för att hälsa på släkt. Där fann kärleken henne och hon blev kvar i USA till 1969, då hon flyttade hem med sina fem barn. Efter ett

par år som lärare för en ÅK1-6-klass på Torö fann hon så en tjänst på nybyggda Frejaskolan i Gnesta. I Gnesta fann Ruth de goda kollegorna och de djupa, stimulerande vänskaperna som hon saknat. Men framför allt så brann hon för att jobba med "sina ungar" i skolan, att få göra skillnad och att behövas. Hon såg att det fanns behov av djupare kunskap och utbildade sig således till speciallärare medan hon fortsatte att arbeta heltid. Ruth arbetade som mellanstadielärare och speciallärare på både mellanstadiet och högstadiet. Ruth stannade kvar och arbetade på

Frejaskolan till sin pension 1993. Dessutom undervisade hon i SFI under flera år. Ruth var en renässansmänniska, intresserad av allt, och med en underfundig humor. Ruth älskade idéer, skönhet, konst, musik, litteratur och historia. Ruth gick bort i april 2016.

Lars Ture Hillersberg föddes 1937 och dog 2004 i Frustuna i Gnesta. Han var under sina sista år bosatt i Gnesta, där han bodde i disponentvillan på Bryggeriholmen tillsammans med sin sambo Pia Jämtvall. Han ligger begravd på Frustuna kyrkogård och med en gravsten som han själv hade ritat.

Hillersberg finns representerad på bland annat Moderna museet i Stockholm, Göteborgs, Kalmars och Norrköpings konstmuseum.

Han provocerade, häcklade och kritiserade det svenska samhället genom satiriska teckningar och betraktelser i tidningen PUSS, i den svenska dagspressen och i Gatskrikan som han utgav under sin tid i Gnesta. Som alla satiriker var han moralist, med ett kall som obekvämt sanningssägare. Många Gnestabor har åtnjutit hans och Pias gästfrihet i disponentvillan.

Präst vid avskedet i Frustuna kyrka var Lars Sumpen Sundbom som med sina Stompers spelade "On the sunny side of the street" som utgångsmarsch.

Powerbox 1974 till 2018

Kalle Fredmark

För en tid sedan läste jag Stordalens biografi, som jag på ett sätt blev förtjust och imponerad av, karln verkar vid första anblicken rätt galen men jag inser efter att ha läst några kapitel att han faktiskt är smart, medveten om hur man får media att göra fantastiska reportage om sig själv och den verksamhet han bedriver och dessutom skapar stora värden. Imponerande. Jag kände igen mig i många av Stordalens tankesätt. Vi har också en del andra likheter. Jag är känd för att vara en bra säljare samt att jag ofta kan få ihop rätt omöjliga affärer.

Jag lärde mig tidigt att aldrig ge upp. Den egenskapen är mycket viktig om man vill bygga stabila och framgångsrika organisationer som Stordalen lyckats med. Det jag tyvärr hade misstagit mig på är att man faktiskt inte alltid kan lita på de allra bästa kompisarna. Men min genuina vänskrets och min familj har alltid stått vid min sida. Vissa personer som jag var säker på alltid skulle kommunicera öppet och rakt gick helt bakom min rygg.

Maja och Kalle

När vi startade vår verksamhet var siktet inställt på att leva på den affärsidé vi hade, att bygga upp en verksamhet där vi själva kunde bestämma satsningar och hur vi skulle utveckla företaget. Vår ambition var aldrig avsedd för att bygga ett miljardföretag. Det fungerade mycket bra tills jag fick för mig att en konsult kunde leda företaget. Det gick nästan åt helvete.

Nära att ge upp och att bolaget då skulle ha gått under, överlämnade jag ansvaret till en konsult som lovade att fördubbla

företagets omsättning och värdering. Konsultens insats blev i första hand att kvittera ut stora egna ersättningar, öka kostnaderna, låna upp mer pengar i företaget genom att redovisa omsättning och vinst för Australien där vi inte hade legal möjlighet att konsolidera i Powerbox Internationals

redovisning. Mot banken hävdade konsulten att det var korrekt. Han ökade belåningen med 200 M Sek under de 10 år som han verkade som verkställande direktör.

Under den tid vi själva bestämde så nådde vi ändå drygt 500 M Sek i omsättning och en värdering på ungefär lika mycket. När andra tog tag i rodret tappade personalen motivation, värderingen minskade till 25% av det värde vi fick 2001 och företagets mål blev istället att överleva. Vi bestämde oss för att fokusera på Exit (Avyttring), vi orkade helt enkelt inte med den extrema kulturchock som de anställda och företaget utsattes för av de personer som blev ansvariga – konsulten och hans ledningsgrupp. De hade låg moral och etik, ville endast sko sig själva med häftiga löner och bra bonusar baserade på företagets utveckling. Tyvärr hade konsulten skral kunskap i att driva entreprenörsföretag och många missuppfattningar om hur man skötte personal, leverantörer och kunder för att nå framgång.

Både Maja och jag blev så utsatta av den förändrade företagskulturen att vi båda drabbades av svåra sjukdomar.

Vi sålde våra aktier i augusti 2013 till underpris men efter vår försäljning har vår livssituation ändrats. Nu har vi en positiv, omvårdande, aktiv livsstil med stort intresse att utveckla oss själva, investera i små och medelstora företag där man lyssnar på våra idéer. Alla aktieägare kommunicerar och driver nu bolaget i samma riktning.

Jag berättar i min biografi om hur man bör välja sina partner och hur man kan börja om på nytt även efter försäljning och pensionering.

Kung Carl XVI Gustaf passade på att besöka Powerbox när företaget fyllde 25 år och kungen hade suttit på tronen i lika många år.

Att kunna vara tillsammans med barnbarnen har förändrat Majas och Kalles liv till det bättre.

Lyckligtvis gav vi aldrig upp och bestämde att nu fick det vara nog. Vi fick konsulten avskedad genom att lägga fram fakta för styrelsen och beslut togs att han hade misskött sitt uppdrag och fick gå.

Powerbox föds

Powerbox etablerades i Gnesta främst därför att både Marie Anne (Maja) och jag kom från trakten. Maja kom från Blacksta och jag från Mölnbo. Vi träffades tidigt när vi båda studerade i Södertälje, gifte oss tidigt och hade många fina anställningar innan vi startade företaget i augusti 1974. Adressen var Torggatan 19 en trerumslägenhet i bottenvåningen av hyreshuset. Under de första åren arbetade vi hårt med att marknadsföra produkter som vi genom kontakter kunde få sälja i Sverige. Vår plan var dock mer expansiv, målet var att etablera en verksamhet med försäljning över hela Europa och koncentrera produktprogrammet till elektroniska omvandlare. Vad är nu detta? Många vet vad en transformator gör, nämligen transformerar en växelspanning 230 Volt AC till 12 Volt AC. Man kan rikta den utgående spänningen till likspänning DC.

Men vårt mål var att använda en helt ny teknik, använda högfrekventa transformatorer och fördubbla verkningsgraden och härigenom minska värmeförlusten för att åstadkomma unika produkter. Vi lyckades mycket bra genom att anställa bra utbildade ingenjörer som fick i uppdrag att ta fram de produkter som jag hade en vision av att få in i vårt sortiment.

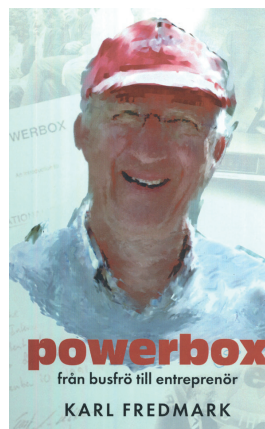
Efter att flyttat in i våra lokaler på Torggatan så anställdes en sekreterare, Annika Löwenhielm, som var allt i allo. Vi växte och behövde snart en serviceingenjör. Det blev Lars Erik Larsson som Maja haft som klasskamrat från småskolan till klass 7. Lars var ambitiös och villig att lära sig nytt. Vi kompletterade med nya produkter från utländska tillverkare och växte snabbt och efter några år behövde vi hitta nya lokaler. Nu var vi ett tiotal personer.

Av en händelse blev det Gnestatvättens lokaler där min pappa bedrivit tvätteri. Lokalen ägdes av Karl Ivar Jonsson, som även ägde Elbyrån, och Oskar Bergström, som ägde Lindarverkstaden där jag under min utbildning hade sommarjobbat. Vi hyrde först lokalerna och ägnade mycket jobb åt att renovera och måla, göra lokalen lämplig för den verksamhet

vi skulle ägna oss åt på vår nya adress Dagagatan 22. I slutet av 70-talet blev det plötsligt bättre konjunktur och omsättningen steg med 30% per år. Rätt snart nådde vi 10 M Sek med bra vinst. Fler personer anställdes, bland andra Agne Mattson, Björn Larsson och Anders Lövström och framför allt duktiga ingenjörer som jobbade på med vår vision att göra produkter med ny högfrekvent teknik. Redan i början på 80-talet var vi i behov av större utrymme eftersom vi expanderat med ett tiotal anställda, bland andra Jan Ancker, som anställdes 1983. Lokalen köptes av ägarna och vi gjorde en gedigen renovering och sade upp kontraktet med vår hyresgäst, ett billackeringsföretag. Härigenom fick vi tillgång till nästan dubbelt så stor yta.

Tio år senare hade vår mekanikavdelning utvecklats och vår verkstad för mekanik flyttade in i lokaler på V Storgatan 22, som tidigare varit Gnesta Fröhandel. Vi tillverkade apparatlådor med mycket gedigen hållfasthet för elektronikföretag, främst i Norden men också för företag i USA och Australien. Efter några år insåg vi att vi måste fokusera mer på våra huvudprodukter strömförsörjning. Tillverkningen av mekanik flyttades till en kontraktstillverkare i Strängnäs. Anledningen var också att lokalerna på Dagagatan blivit för trånga. Vi insåg att de lokaler vi hade haft mekanikproduktion i kunde passa för hela företaget. Vi hyrde under de första åren och flyttade alla anställda till den nya lokalen och förvärvade fastigheten några år senare. Plötsligt insåg vi att vi hade uppnått vårt mål och expanderat företaget. Det berodde också på att vi hade vuxit med förvärv i många andra länder: Sverige 1974, Norge 1980, Australien 1986, England, Holland, Danmark 1989, Tyskland 1991, Spanien 1992, Italien 1993, Finland, Nya Zeeland 1994, Singapore 1995. Förvärv skedde av Strandberg Elektronik AB i Sverige 1998. Vi var plötsligt nästan 200 anställda i 16 länder. Jag och Maja observerade knappast att vi passerat 100 M Sek och nu 2001, 500 M Sek.

Jag hade siktet inställt på mer men misslyckades med mitt mål som ni kan läsa om i min självbiografi *Powerbox – från busfrö till entreprenör*. Där kan man också läsa om ”jumpa stock”.

”Min” fotbollskarriär

Bengt Nyström, teckningar Tord Nygren

Jag kallades under uppväxten antingen för ”lillnysis”, ”Nyby-Karins grabb” eller ”Martin”. Genom åren har jag i olika sammanhang berättat om min uppväxt i Frustuna/Gnesta/Vårdinge. Nu när jag skriver om min ”karriär” som fotbollsspelare i IFK Gnesta B-lag gör jag det genom att berätta det som jag minns det och använder ibland påhittade namn för att inte peka ut någon. Det är alltså ”min sanning” ni får läsa och inget polisprotokoll så ingen behöver besvara sig med att beslå mig med ”så va då inte”.

Min debut i IFK Gnesta B-lag gjorde jag 15 år gammal mot Gåsinge Dillnäs B-lag på Vängsövallen och sammanlagt blev mitt facit elva B, en i A och tre juniorlagsmatcher i den blåvita dressen.

Gåsinges plan utgjordes av ett hörn på Vängsö flygfält och den sluttade. Vid hörnsparkar var det omöjligt att få bollen att ligga still. Gåsingelaget hade där en fördel för lagledaren hade en platt sten i fickan. Den räckte han till hemmalagets spelare vid hörnsparkar ”så ni får bollen te å ligga still”.

Gåsingelaget innehöll spelare i åldrar från 12 till den 65-årige ytterhalvbacken med aktat socialt renommé vilken krävde stor respekt, och han tilltalades av domare och medspelare för ”Baron Schewelius”. När vår tungfotade center i en närkamp råkade knuffa baronen så illa att denne ramlade, blåste domaren av, gick fram till den liggande och frågade: ”Önskar baron Schewelius straffspark eller nöjer sig baronen med fri-spark och att jag ger nummer nio en mycket skarp varning”. Matchen slutade 2-2 efter det att vi fått hörna i

sista minuten och den segervissse lagledaren för Gåsinge lät Roland låna den platta stenen som fick bollen att ligga stilla och så drog han på en stark tåfjutt vilken med vindens hjälp seglade in i mål. Vi bytte om i ett skjul och där utanför fanns ett brunnslock med pump. Där vaskade vi av oss med iskallt vatten. En pumpade och övriga i laget sköljde av fötter och knän förutom min bror som ljög att ”jag tvättar av mej hemma istället”.

En hemmamatch på Skillingavallen mot Stjärnhov spelade jag inner bredvid min kusin Viktor ”Vicke”, som var center. Kurt Jillebring från Mölnbo skulle döma men ringde återbud eftersom en av hans kor hade dött hastigt och måste skäras upp i bitar. Nu var goda råd dyra men lagledare Gunnar fann på råd och sa till Vickes far Valter, tillika min morbror: ”Nu får du kavla opp kostymbyxerna å så tar du Ernst visselpipa som ligger i förbandslådan å så får du döma istället, för Jillbrinks ko blev hastigt dö så han kunde inte komma, du blåser av när du tycker då passar å delar ut lika många frisparkar te varje lag så då blir någe så när rättvist.” Så blev det.

Stjärnhov hade de tre fruktade björstorpsbröderna i försvaret. Den äldste var centerhalv och de andra två backar. Vi hade ett trumfkort i den vindsnabbe yttern ”skånske Borg” och även om han sällan träffade bollen blev det alltid mycket farligt när han svepte fram som en oljad blixtpå kanten. Ryktet hade nått björstorpsbröderna där den äldste brodern utvecklade taktiken ”när den där långbenta fan kommer flängande så gäller då att få stopp på honom å skulle då va så att ni inte får träff på bollen så måtta nära rejäla sparkar på nån av fötterna så ni får stopp på honom för han ä jävligt farlig”.

Vår back Peder hade i barndomen cyklat och krockat med prästens son Dietmar så illa att Peders ena ben blev någon centimeter kortare. Det märktes inte när han gick ”som vanligt” och Peder var en robust och hårdför back som var svår att passera. I matchen mot Stjärnhov kom yttern rusande i hög fart och puttade bollen vid sidan av Peder som förgäves sträckte ut vänsterbenet. Gnestas berömda retsticka ”Viffen”, som ägde en underbar förmåga att vara elak på det sätt bara den som är född med naturlig elakhet kan, och när Peder missade bollen skrek ”Viffen”: ”du skulle ha tagit då långa benet Peder då hade du nått bollen”. Peder blev björnilsk och jagade ”Viffen” uppför slänten mot gamla hembygdsgården och först där kunde ”Viffen” sätta sig i säkerhet.

Högerbacken Fritz var övernitiskt försiktig och en i sanning lojal lagspelare som tog sin uppgift på största allvar och ytterst sällan lämnade den högra målstolpen med mer än fem meter även om centerhalven Linus vid ett flertal tillfällen sagt till honom ”Du Fritte då ä inte förbjudet för dej å gå utanför straffområdet”. I mål stod Melker ”Meckan” klädd som en fotomodell med brylcreme i håret. De moderiktiga knäskydden var han väldigt rädd om så han slängde sig inte som andra målvakter utan lade sig försiktigt på sidan då bollen redan låg i nätmaskorna och sa ”Jag va chanslös”.

I nybysläkten fanns ett genuint sportintresse och hos oss alla närdes drömmen om att det ur vårt släktled skulle kunna komma fram en framstående bollstjärna med internationell lyskraft ”som den där Gunnar Nordahl”. Morbror Verner lyckades inbilla släkten att hans son Vicke var just det jättelöfte som med rätt träning skulle komma att nå den högsta internationella nivån. Till matchen mot Stjärnhov hade därför mina tre rejält beskänkta morbröder plus två likasinnade ”kompisar” satt sig på bänken vid långsidan och utgjorde Vickes främsta supportrar. De ville med egenpåhittade ramsor visa sin uppskattning för nybysläktens blivande storstjärna. Vem av mina morbröder som var skald till det mycket märkliga inslaget i Skillingavallens idrottshistoria är obekant. Men så här lät ramsorna.

”Heja Vicke du e fin, du ska få en apelsin”. ”Heja Vicke va du sliter, du ska få en halvliter”. ”Heja Vicke när matchen är slut, ska du få en rejäl

sup". "Heja Vicke med fjälla så fin, ligger om kvällen i som en kanin". "Vickes" far och tillika domaren Verner blev högröd i ansiktet när han hörde hejaramsan om sonens äventyr i sängen och rusade rytande fram till hejarklacken. "Nu jävlar håller ni käften på er å slutar opp mä dä där förbannade gapande å sitter inte här å skämmer ut nybyslåkten för tid å evighet!!!" Verner ansåg att ramsan om Vicke som kanin var kränkande och helt saknade allmänintresse. "Dä har väl för fan inte mä matchen mot Stjärnhov å göra va Vicke å hans fjälla har för sej på kvälla".

Med tio minuter kvar i matchen rörde "Vicke" bollen för tredje gången i matchen och vid straffområdet gräns sparkade han till den och får till sitt livs hårdaste träff, en tåfjutt med så våldsam kraft att bollen for fram som skjuten ur en kanon, och det viner om den när den med fruktansvärd kraft träffar ribban och studsar ut igen i en väldig båge och når planens mitt. Verner blåser i pipan och pekar mot mittpunkten men varken spelare eller publik verkar förstå varför och Vicke frågar.

- Va blåste du för farsan.
- Dä va mål!!
- Men farsan bolln tog i ribban å studsar ut igen den va aldrig över mållinjen.

Äldste björstorpsbrodern blev ordentligt upprörd och svor åt Verner.

- Din förbannade idiot du kan väl inte döma mål när skottet tar i ribban!!!

Morbror Verner gick raskt fram till Stärnhovs målvakt och frågade.

- Hade du klarat då skottet om då gått nära centimeter lägre?

- Nej, sa målvakten sanningsenligt, då hade då hade varit mer än otagbart.

Det avgjorde saken och Verner pekade åter på mittpunkten.

Matchen slutade 2-2.

Håkan från Örebro som hade flyttat med föräldrarna till Gnesta var framstående i alla sporter. Han kom med tiden att bli svensk mästare i fotboll. Vi var jämgamla och som junior fick jag i en match mot Oxelösund spela inner bredvid honom när han var center. Vi vann med 7-0 och Håkan gjorde sex mål. I slutet av matchen tilldömdes vi en straff och Håkan som alltid ombesörjde allt tog bollen, placerade den på straffpunkten för att skjuta den i mål. Men när han tog sats röt vår lagledare med tordönstämma från sidlinjen.

- Då ä lillnysis som ska skjuta straffen!

Så kom jag med i målprotokollet och namnet stod till mors stora glädje i Sörmlands Nyheter.

När jag efter matchen stod vid cykelstället kom lagledaren som var känd för sin sociala medkänsla fram till mig, lade armen på min axel och sa med en medkännande röst.

- Jag vet att du inte har haft då lätt på sista tiden när morsan din blev häftigt sjuk mä hjärtrångel och fick ambulanstransporteras te lasarettet å farsan din å körde å välte mä mopeden så han skada knät å som inte då vore nog stal di kastspöt du vann på skytteföreningens lotteri så jag tyckte du måste få nån uppmuntran å Håkan hade redan gjort sex mål så då va inte mer än rätt att du fick göra ett du mä å komma i tidningen.

Matchen mot Vagnhärad blev minnesvärd av tre anledningar. Dels var det bara tio man som kommit till stationstrappan där vi skulle samlas. Men så kom "Lullo" gående och man såg tydligt att han var dagen efter. Han var klädd i kostym och hade "myggjagare" på fötterna. Lullo var en korpulent 25-åring som vägde närmare 150 kg. Gusten som var lagledare frågade om inte Lullo kunde följa med så vi fick ihop fullt lag. Lullo hade inget för sig och lagledare Gusten lovade ordna fotbollskor och dräkt men det visade sig när vi bytte om att tröjan gick att kränga på Lullo medan såväl byxor som de lånade fotbollskorna inte passade.

Men Gusten fann på råd.

- Du får lira i kostymbyxor om du tar då försiktigt och så kan du ha myggjagarna som då ä inte annat att göra men vi blir fullt lag å då ä då viktigaste.

När vi bytt om och kom ut på planen visade det sig att det var tre plogfårar på tvärs över planen vid mittlinjen som Vagnhärads lagledare lätt generad förklarade.

- Då va nye drängen på gården som tog fel på höger å vänster när han fick order å plöja åkern å därför blev då så här men då går smidigt för idrottare å hoppa över fårorna för ni ä tränade. Därefter förmanade han oss för planen låg nära järnvägen.

- När ni hör tåget komma så måste ni sluta spela för skulle då olyckas så bollen hamnar på en av godsvagnarna får vi ge oss iväg te Nyköping å hämta den å då ä synnerligen onödigt.

Lullo rörde bollen en gång, vi fick hörna i slutet av matchen och målvakten boxade ut bollen så den träffade Lullo i huvudet för att sedan segla in i mål. Vi vann med 1-0 och det var det märkligaste målet under min karriär.

Mot Mölnbo vann vi med 7-0 och jag gjorde tre mål. Domaren var en storväxt man i 50-årsåldern som hela matchen stod vid mittlinjen och på Linus fråga varför sa han ”jag ser hela plan härifrån så jag behöver inte ranta fram å tebaks som en skållad älg”. Det sista uttrycket ”skållad älg” har jag bara hört i Mölnbo.

Gusten ordnade en match mot internerna på säkerhetsanstalten Hall och informerade oss.

-Vi får lov å åka dit å spela för ni vet då ä rejäla banditer som di har inlåsta där i många år å di tillåts inte få gå lösa för ni vet då ä sånna som har ställt te mä mycke elände och di har en dubbelmördare som spelar högerback och jag har satt dej Lill-nysis som vänsterytter så du får försöka dribbla bort honom om du vågar.

Gusten skrattade åt sitt eget märkliga skämt.

När vi bytt om och kom ut på planen som var en del av rastgården och matchen började var jag så skräddad att jag inte vågade röra bollen utan tittade skräckslaget på backens tatuerade armar och ben. Tanken slog mig

att om jag lade fällben på backen så hade jag möjlighet att nå världsberömmelse som den förste vänstertyttern i en div 6 klubbs B-lag som blivit ihjälslagen av en dubbelmördare under en vänskapsmatch. Men jag avstod.

Om jag till sist får träda in i rollen som ett orakel vars sanning är den enda när det gäller att rangordna de bästa spelarna under de fyra år på 1950-talet då jag hade "koll" på IFK Gnestas A, B och juniorlag. Bäst var Håkan Eklund, gemytligast Bernt Åkerlund, hårdast Bernt Andersson, mest energisk och outtröttligast Sture Johansson som säkert sprang ett maratonlopp varje match utan att röra bollen han bara sprang och sprang i långa halvcirklar, störst spelförståelse hade Sigge Karlsson och en mycket bra spelare var Lasse Ekstrand.

Livet på Torpet, andra delen

Första delen finns att läsa i Frustunabygden 2018

1982 4 april... Edmarkers har sålt affären – nej rättare sagt har dom sålt fastigheten. Och nu kommer vi att sälja affären så Löwenhielms tar över både den och huset. Ärligt sagt känns det skönt och befriande. Dom här åren har varit i jobbigaste laget för oss. Kerstin har slitit ont och jag känner mej alltid efter. Vare sig jag är på radion eller här i Gnesta. ... Mamma flyttade i förra veckan från Frustunagården till nyöppnade vårdcentralen i Gnesta....

Bokhandlarna Gnestadius

4 juli... I tre dagar har vi inventerat bokhandeln – nu har dom nya – alltså Annika och Gingi Löwenhielm – öppnat. För vår del håller vi på och samlar ihop papper och siffror både för bokis och övriga bolag. Allt är bokslut 30.6. Men det känns skönt att vara fri från affären – tack och lov. I onsdags började jag en serie i radio: Sommar på Skansen. Tyvärr var det regn och kallt och lite folk vid Solliden. Det är

bara att hoppas på bättre tur till onsdag den här veckan...

19 september Valdag i vårt land. Så i kväll blir det spännande! Kerstin har bytt av Eva en stund i kiosken. Nu är hon på skogspromenad med Zenta. Sen lastar vi ved och tar med. I morgon går färden till Jämtland. Gäddede och Östersund en vecka och nästa mån- och tisdag ska vi vara i Skara. Där jag bl.a. ska hämta silverskiva = 25 000 sålda LP.

1983 13 februari En promenad från kyrkan. Snö har vi fått, ... I går skrev vi kontraktet på kioskförsäljning och fick också handpenning. Den 21 mars slutar vi. Skönt! Och nu traskar Kerstin och jag tillbaka i det fina vintervädret.

15 juni I lördags var de ungdomsfest på logen – i kväll kom SKAP:s styrelse. Det blev mat o dryck o dans o prat och glam o korv på natten. Och bussen dom åkte i kom iväg vid ½2-tiden på natten. Den var beräknad att gå 24.00 – så var det med de. Men allt klaffade och vädret var helt fantastiskt.

28 oktober ...I går fick vi byggnadslov till nya kåken – så nu ska de bli nåt i hästväg på Hästskovägen.

1984 22 april Efter några trista, disiga dagar kom solen fram och vi kom hit. Nu har Gunnar varit här och fixat vattnet och satt ett par extra innekrantar till uteduschen – bortsett från att det blev swimmingpool i lilla stugan gick de bra – nu ska han ha pröjs för i höstas och för i vår, 100:- (+ prylar 140:-)

30 april Hela Skogsängengänget och vi körde hårt med utejobb: sågning, huggning, pannkaka o.dyl. Men någon eld blev de inte för Valborg – det är alldeles för torrt i markerna så det är inte bra att tända på. Kerstin och jag – och även Skogsängens – ska till Skansen där Stallbröder å fåglar har vårgalopp.

28 juli Kom hit vid pass kl.10 ... det blev skogspromenad med bär- och svampavsyning för K. resultat=dåligt. Själv högg jag ved. Vädret är varmt och skönt. Kl 16 ska de komma budkavel till Klemmingens strand å den ska jag läsa upp. De är hembygdsföreningens jippo – och det var en del folk för att se Liisa show för hela slanten – plus båtfarare från Gåsinge h-bygd.f.

1985 25 maj En bedrövlig början på dagen med regn och bara några plusgrader. Vi var här och oljade trädgårdsmöbler – stod på logen. Plus eldade för att få varmt i huset.

26 augusti Skön dag. Jag for hit ett par timmar och körde med huggning av knosar på vedbacken – det tar sin tid. Men nu börjar de märkas att vi inte har så mycket kvar. Däremot väntar c:a 20 kubik som ligger inne i skogen. De har vi köpt av Hedberg på Sundby för 1 500:-. De ska sågas i 1 meters bitar – sen drar vi fram till vedbacken å sågar å hugger – när vi får tid. Kan nog dröja – är jag rädd för. Agne har ont i ryggen och hos Berggrens spränger dom.

1986 21 juni Kerstin och jag kom vid 11-tiden. Solen sken och värmen kom så det var bara att jobba. K drog/bar fram grenar från skogen – grenar och grenar – rättare sagt den ved vi sågat och travat i skogen. Som vi köpte av Sundbys förra ägare Hedberg. ...Men nu drar vi hemåt ifall Sonja Stjernquist dyker upp en stund. Hon är en av de många artisterna i Vackerby hage i dag.

31 augusti... Årets augusti har varit dålig över hela landet – hela Europa faktiskt – och i mellannorrland är det just nu avstängda vägar och nederbördsrekord. På torsdag 4 september åker Kerstin och jag på en bussresa till Budapest....I går var vi till Skogsängen och åt kräftor. Brita fyllde år och slutade i förrgår på Frustunagården och gick i pension....

1987 23 augusti Nu är vi här igen och Kerstin har redan försvunnit till skogen och blåbären som är gott om i år. Jag kör igång med diverse underhållsarbeten. ...Det värsta är att jobba här på tomten för ju mer man gör dess mer finns det kvar att göra. Kan de verkligen va'så? Eller?

1988 8 juni... På grund av jobb, resor o dyl har maj månad bara försvunnit. Jag åkte hit och fick en ordentlig duvning i jobbet att klippa gräs. Högt, tjockt och tungt att komma igenom. Olle + Hasse Klason har donat med vindskivor, som dom bytt och satt plåt på samt målat å snyggat till.

1989 11 maj De var ett tag sen – men vi har varit till Danmark i 4 dagar och sen har jag gjort program från Delsbo. Men här har de växt – oj vad det grönskar. K å jag var här en stund och påta bort lite maskrosor. Sânt

verkar trivas. Och växa snabbt. Tyvärr blir det här stället lite väl sporadiskt besökt eftersom det är fint även hemma i Gnesta. Kanske ligger dom för nära varandra. Åtminstone när det är blommor o blader att njuta av på båda ställena. Plus att jag är i Stockholm då och då. Och ute i landet då och då.

1 augusti... jag kommer för att vi skall träffas ...om vägens kondition. Den är gropig och eländig och dessutom kom över 40 mm hårt regn i går, så nu är det halv pott ett dike av backen. Något måste göras. Nu ska vi prata om vad, vem och hur det skall ske. Å det gjorde vi – men Sundbybonden är väl så där intresserad trots att den mesta skadan blivit på grund av deras timmertransporter.

1990 12 maj Det är varmt och soligt men på nätterna drar kylig luft in. Men naturen är grann och syrenerna blommor och luktar gott även om marken skulle behöva massor av regn. Det är torrt så det kan bli marigt både för växtlighet och grundvatten.

30 september Vi tog en tur hit och plockade ihop....I går fyllde jag f.ö. 63 år – oj, oj vad tiden går....För egen del reser jag runt åt radion och sänder lunchboxen kl 11.05–12.30. Varje onsdag. ... Hela naturen är en enda färglåda nu innan löven faller ner. Å gamla flugor som stannat kvar här på verandan börjar vädra en ny sommar. Men ack vad det dröjer.

1992 30 juni ½ 8 kom Bajs-man och tog tunnan, ½ 9 ringde Roland Pettersson, 10 ringde Jaconelli. Anna-Lisa kom med det som kvar av gårdagens knäcktårta. En liten oansenlig regnskur kom och gick snabbt över. Sädesärlorna plockar i gräset och lär sin unge käka. ... Och förvånansvärt hyggliga mygg och andra djur. Däremot har vi nog fladdermössfamiljer i väggen på verandan. Det lever om som tusan.

*29 augusti...*Förra söndagen spelade vi in min sista lunchbox – och efter det var det mat och dryck hemma hos oss för favoritorkestern, Bertil Boo – Franzens och Fröderberg. Ca 30 personer. Alla fruar var också medSnart fyller jag år och blir pensionär. ... Vart har åren tagit vägen? Kör på radion fram till nyår med kultis på platta. Sen görs hela radion om hur vet ingen riktigt säkert just nu.

Det nya huset är klart för inflyttning och torptiden är över.

1993 29 juli I dag var det sol och varmt och jag var här på eftermiddagen. Fortsatte klippa gräset. Körde vidare med klipp av häcken på uppfartsvägen. Men va jobbigt det känns nu för tiden. ... det blir jobbigare och jobbigare att ha sommarställe. Det är nog så för oss alla att glöden försvinner med åren. Det känns inte lika kul längre. Att klippa, rensa, städa osv. En blir äldre.

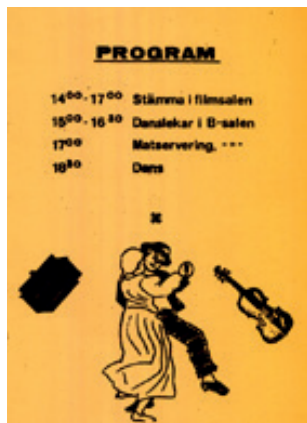
1 september... Kerstin drog till skogen för lingon och svampkoll. Hon är nog uppe i ca 25 liter lingon i år. ...

1994 Så har då beslutet växt fram med många samtal med dels Olle och Ewa – dels mellan Kerstin och mej. Vi säljer torpet.

Så nu är det slut på många års trivsamma dagar. Vemodigt? Nja det känns nog rätt. Å nu är det gjort. Livet går vidare – så länge det varar.

Några minnen från Gnesta spelmansstämma

Sten Eriksson

Första stämman avhölls den 9 februari 1985 i Elektron Gnesta och den sista stämman den 3 februari 2018. De båda stämmorna hade stora olikheter, den första hade bara fyra punkter på programmet: stämman i filmsalen, danslekar i B-salen, matsservering och på kvällen dans. Evenemanget blev snabbt populärt, det fanns nämligen inte någon vinterstämma i Mellansverige vid den tiden, de flesta stora stämmorna låg ju på sommaren, så suget efter att få spela var stort.

Anledningen till att stämman las ner tror jag bland annat var att det var svårt att hitta personer som kunde ställa upp och arrangera. Det behövdes säkert omkring 25-30 personer för att dra igång allt med reklam, engagera lärare för dansen och för visgrupperna, bjuda in solister som inte kostade för mycket, boka lokalerna m.m.

Efter några år upptäckte vi att det behövdes sponsorer, och det gick åt folk till att finna sådana också. I början skapade vi en reklamfolder med alla uppgifter om stämman som skickades ut per post till spelmanlag, dansgrupper och privatpersoner. Vi till och med angav vilket pendeltåg man kunde ta från Södertälje och Stockholmstrakten. Samtidigt satte vi upp stora affischer runt om i Gnesta och närliggande orter. Detta var innan internet hade gjort sitt intåg som nyhetsförmedlare.

Där fanns ytterligare en anledning att lägga ner stämman – det kom mindre och mindre publik! Första stämman kostade 15:- i entré och barn gratis. Nu tog man 100:- och spelmän frivillig avgift.

Banderollen

För att öka publiken tog vi i arbetsgruppen kontakt med Lions Club Gnesta, de var ju vana med att dra folk till sina evenemang. De rådde oss att söka pengar till en banderoll att sättas upp över Storgatan någon vecka innan stämman. Lions beviljade oss en stor summa pengar till detta. Banderollen levererades av en lokal entreprenör och skulle sättas upp över Östra Storgatan precis vid infarten till bensinstationen OK Q8. Lions hade till och med fått kommunen att sätta upp två stolpar för att hissa upp banderollen i. Tanken var att stolparna skulle kunna användas av andra föreningar, Lions eller kommunen. Banderollen hakades fast med karbinhakar och hissades upp med tunna stålvajrar.

Lions ”gubbar” och några från spelmansstämmans arbetsgrupp samlades vid stolparna och började förbereda monteringen. Då dyker plötsligt ”entreprenören” upp och börjar instruera och bestämma hur man skulle göra. Vi tittade oförstående på honom och undrade vad han höll på med, Lions folk var fullt kapabla att klara av monteringen själva. Jo då, det ingick i avtalet att han som hade tillverkat banderollen skulle instruera och sedan ta extra betalt för det, hävdade han. Det blev lite pinsamt, tills en av Lions tog honom åt sidan och förklarade att han hade tagit så bra betalt för arbetet, så något extra arvode var det inte tal om! Han lommade så småningom iväg och vi kunde hissa upp banderollen högt över Östra Storgatan där den blev synlig för alla som färdades in mot Gnesta. Banderollen var cirka 6 meter lång och 1,5 meter bred med texten Spelmansstämma i stora röda bokstäver kantade av Lions logotyp och en fiol. Datumen var utbytbara och levererades i en påse för att träcklas fast med gällande datum som var olika för varje år (första lördagen i februari)

Ett nytt försök

När stämman var över togs banderollen med vajrar och stödkäppar ner och förvarades hemma i mitt förråd. Redan på kvällen dagen efter ringde det på hos mig och där stod entreprenören och sa att han skulle hämta vajrarna och stödkäpparna. Vad ska du med dem till? frågade jag. Jo, sa han, vajrarna och käpparna har ni bara hyrt av mig och ska lämnas tillbaka och ni får hyra dom av mig nästa år! Då började jag ilskna till och sa att det var inte hans saker, Lions har köpt dem av dig för ett saftigt pris

Sten tar ton. Foto CG Ohlsson

och vajrarna och käpparna ingår i priset. Han försökte flera gånger att övertala mig men jag hävdade på det bestämdaste att allt ingick i köpet. Jag hade precis talat med Lions och fått det bekräftat. Han hade redan tagit hutlöst betalt och ville nu ha ännu mer! Men säg den lycka som varar för evigt! Efter några år med banderollen kom vi en dag och skulle sätta upp den och noterade att vajrarna var avklippta och bara hängde utan att kunna användas. Någon trodde att det var sabotage, andra tror sig ha sett en högt lastad

timmerbil passera och kört sönder linorna av misstag. Stolparna står kvar än i dag oanvända.

Dessbättre fick vi lov att sätta upp banderollen vid OK Q8:s parkeringsplats mot Östra Storgatan där det fanns flera stolpar att hänga i.

Vakthunden

Ett annat minne är när vi skulle avsluta en stämman och ”natta” det stora huset Elektron där vi hade stämman. Vi var olika grupper som skötte om de olika aktiviteterna under stämman. A-salen, B-salen, C-salen, vestibulerna, köket och logerna måste städas.

Huset var försett med larm på dörrarna och vi måste tömma hela huset innan vi satte på larmet som satt i ett särskilt låsvred på stora entrédörren. Huset måste alltså vara helt tomt och bakdörren ordentligt låst innan vi kunde slå på larmet.

Denna kväll gjordes ett misstag. Köksgruppen som skulle gå ut genom bakdörren och låsa den var inte färdiga utan jag slog på larmet innan de var klara. Det började att ringa i klockor och efter några minuter kom en väktare springande med en stor schäfer i sällskap. Jag började att förklara vad som hade skett och att vi inte var några in-

Initiativtagarna till Spelmansstämman från vänster: Sten Eriksson, Pelle Roos, Sören Olsson, Marianne Furå, Per Furå

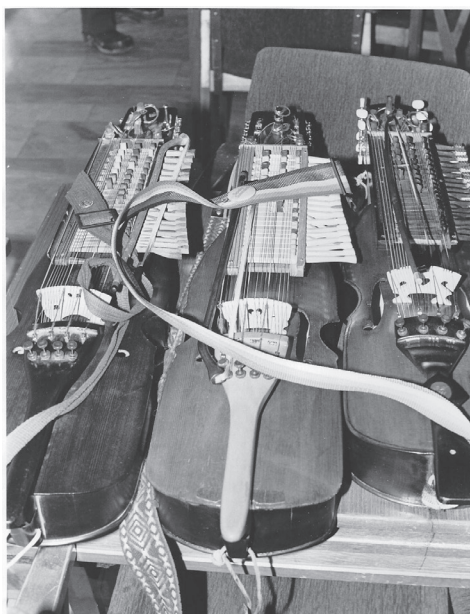

brottstjuvar. Tog då ett par steg i riktning emot henne då hon plötsligt kommenderade i militärisk ton ”stanna annars så hugger han dig”! Jag stannade givetvis omedelbart och det blev fullständigt tyst. ”Hur var det här då”? Frågade den kvinnliga väktaren i ett normalare tonläge. Då blev det dags för mig att förklara fadäsen med den dåliga kontakten mellan kökspatrullen och mig. När det var avklarat drog hon sig tillbaka och stängde av larmet. Det var ett möte man inte glömmer.

Det som man inte heller glömmer är alla trevliga och spännande musikanter och dansare som besökt stämman under den här tiden. En av höjdpunkterna på stämman är allspelet där alla samlas på scenen och spelar tillsammans ett antal på förhand överenskomna låtar. Alla som deltog i allspelet fick en kaffebiljett som tack för medverkan. Vi kunde då se hur många som deltog i allspelet. År 2006 kom det 123 personer till allspelet. Det var då så trångt att en del stod nedanför scenen och spelade!

Allspel år 2000

Nyckelharpor

Krukmakare och keramiker i Frustuna

Bengt Hansen

I Frustuna socken, i närheten av Gnesta, var det en period vid 1800-talets slut och i början av 1900-talet tämligen gott om personer som idkade krukmakaryrket.

Jag börjar dock berätta något om en kakelugnsmakare vid namn *Johan Gustaf Adolf Törnqvist*. Han föddes den 24 juni 1849 i Göteborg, och så småningom hamnade han som gesäll i Stockholm. Vistelsen där omväxlades med några kort besök i Visby under 1860- och 1870-talen.

Som kakelugnsmakare kom Törnqvist till Töreboda 1880, och där bildade han också rätt snart familj. 1896 anlände Törnqvists till Frustuna, där de till att börja med fick sitt hem vid *Dalvik*, men kort därefter vid *Fredrikslund*. Som änkeman skulle Törnqvist tillsammans med barnen bli bosatt vid *Klippan*. Kakelugnsmakare Törnqvist slutade sina dagar den 21 maj 1897 på Flens sjukhus.

Wilhelm August Huselius kom till världen den 11 maj 1859 i Malmköping och torde där tidigt ha kommit i lära hos sin far som var krukmakare. Efter en tid övertog sonen rörelsen.

År 1890 lämnade emellertid Huselius Malmköping tillsammans med hustru och barn för att i stället bosätta sig och driva en rörelse i Frustuna socken i Gnesta. Där blev de bosatta vid fastigheten *Mariedal* och möjligtvis byggdes det även upp en krukmakarverkstad på stället.

Vid 1900-talets början övergav Huselius krukmakaryrket för att bli handlare.

År 1974 publicerades i SN en artikel med anledning av Frustuna hembygdsgårds återinvigning. Där stod bland annat: I en ställning i köket hänger en rad lurfat, äkta Gnestaprodukter, en gång tillverkade av krukmakare August Huselius.

Samtidigt lämnade han även Mariedal, och blev med sin familj bosatt på andra platser i socknen fram till sin död den 10 juni 1915. Av de två barnen kom dottern Elsa Sophia, född 1887, att bo kvar i Gnesta och förblev ogift. När hon dog 1955 bodde hon på Lyckås.

Redan 1897 hade det dock anlänt ytterligare en krukmakare från Malmköping till Mariedal. Dennes namn var *Carl Johan Andersson*.

Han var född den 20 augusti 1848 i den östgötska socknen Rappestad, men endast ett år gammal fick han följa med föräldrar och syskon till närliggande Västra Harg.

År 1854 flyttade familjen in till Linköping och där kom Carl Johan nio år senare i lära hos en av stadens kakelugnsmakare. År 1870 begav han sig som gesäll till Stockholm, men återvände efter en tid till Linköping, där han bildade familj. Tillsammans med den kom han så 1887 till Malmköping, där han med hjälp av en medarbetare drev en krukmakarverksamhet.

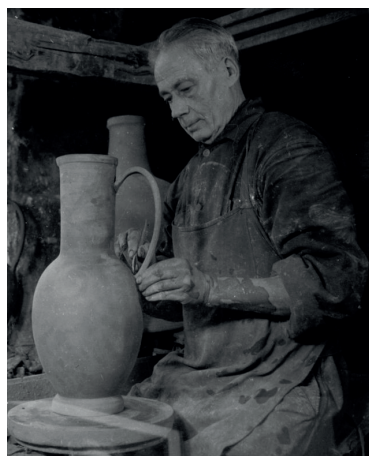
Även Andersson flyttade 1897 till Mariedal i Frustuna socken. Möjligtvis arbetade han då hos Huselius, men redan två år senare flyttade familjen till *Emilslund*, och där avled kakelugnsmakaren Carl Johan Andersson den 11 november 1899.

Samma år som Carl Johan Andersson dog anlände ännu en krukmakare till Mariedal. *Carl Johan Petersson* föddes den 29 oktober 1864 i Kärnbo socken, och vid sexton års ålder kom han i kruk- och kakelugnsmakarlära inne i Mariefred. Han kom senare att arbeta som kakelarbetare hos några av stadens kakelugnsmakare.

Innan det blev flytt till *Mariedal* i Frustuna socken hade det även blivit tid till att bilda familj. Huruvida Petersson arbetade åt Huselius, har det inte gått att få någon klarhet i, men det verkar troligt att det var så. Det som förbryllar något, är att lärningen *Albert Landin* var bosatt hos familjen, och därigenom kan man tänka sig att han arbetade åt sin hyresvärd.

I varje fall lämnade familjen Petersson tillsammans med lärningen Landin denna plats redan 1901 för att flytta till Nyköping, där familjefadern drev en krukmakarverkstad fram till att de fortsatte sin färd till Södertälje sju år senare. Där avled krukmakare Carl Johan Pettersson den 17 september 1910.

Malmköping skulle återigen få bistå med en krukmakare som bosatte sig vid Mariedal. Namnet på denne var *Karl Viktor Vallin*. Han såg dagens ljus den 30 mars 1848 i Malmköping, och tretton år gammal kom han i lära hos krukmakare Huselius (den äldre), alltså fadern till August. Vallin blev så småningom gesäll, och efter en kortare tids arbete på annan ort återvände han till Malmköping, där han som arrendator kunde ta över en verkstad. Familjen Vallin lämnade Malmköping 1886 för att flytta till Flen, där familjefadern drev en rörelse fram till 1902, då *Mariedal* i Frustuna socken blev ny bostadsort.

Albert Landin i arbete. Okänd fotograf.

Gissningsvis tog Vallin då över Huselius verkstad, men makarna blev efter ett antal år bosatta vid *Gottfridsberg*, och där avled hustrun 1908. I hennes bouppteckning upptogs som tillgångar en del föremål tillhörig en krukmakarverkstad, till exempel en lerkran, en lervals och två drejskivor. Bland tillgångarna fanns även ett parti lerkärl. Dessutom upptogs fordringar hos några trädgårdsmästare, vilket torde avse försålda blomkrukor. När Vallin avled på ålderdomshemmet den 7 mars 1929 hade han säkerligen avslutat sitt yrkesverksamma liv sedan ett antal år tillbaka.

Vallins fastighet vid Mariedal, vilken gissningsvis inrymde en krukmakarverkstad, övertogs, troligtvis 1916, av en annan krukmakare. *Erik Gustaf Tengvall* föddes den 29 april 1870 i Toresund. Vid fem års ålder flyttade han tillsammans med föräldrar och syskon till närliggande Kärnbo församling, alldeles intill Mariefred. Tio år senare blev familjen bosatt inne i staden och samtidigt påbörjades lärlingstiden hos en kakelugnsmakare där. År 1890 var det dags att röra på sig, och då blev det ett besök i Sigtuna. Vistelsen där varade dock endast drygt ett år, innan det var tid för hemfärd till Mariefred. Därefter vidtog från 1893 och två år framåt en tjänstgöring vid Svea Ingeniörsbataljon i Stockholm. Efter att denna var slutförd blev det ett kort besök i hemstaden innan han sam-

ma år anlände till Motala, för att där arbeta som gesäll hos en av stadens kakelugnsmakare.

Där bildade han familj, och tillsammans med den företogs 1898 resan över till motsatta sidan av Vättern. Vid Sjöbacka i Hjo fick Tengvall titeln kakelugnsmakare, och möjligtvis arrenderade han under en tid den kruk- och kakelugnsmakarverkstad som då fanns där.

Tengvalls blev dock inte långvariga i Hjo, utan flyttade senare till Borås, varifrån färden gick vidare tillbaka till Motala. Via Mariefred och Södertälje kom familjen år 1906 till Torshälla, där Tengvall under en tid förestod Torshälla stenkärlsfabrik.

1913 lämnade familjen Torshälla för att flytta till Södertälje och via Mariefred kom de tre år senare till Frustuna församling. Där inköptes krukmakare Vallins fastighet i *Mariedal*, men familjen blev inte bosatt på denna plats, utan till att börja med vid *Almalund*, därefter *Charlottenberg* och slutligen *Vackerby*.

Antagligen övertog krukmakare Tengvall krukmakeriet vid Mariedal efter Vallin omkring 1916, men hur länge det sedan drevs har det inte gått att få fram några upplysningar om. Emellertid slutade Erik Gustaf Tengvall sina dagar den 28 juni 1932.

Enligt uppgift från Frustuna hembygdsförening så skall krukmakeriet varit beläget vid en plats som har den nutida gatuadressen Västra Storgatan 37, Gnesta.

En annan krukmakare var *Ture Sundholm* född i Turinge 1890. Han arbetade först i Nyköping där han också gifte sig med Anhild Maria Charlotta Werner som var född på Utö. År 1930 i april flyttade de till Frustuna och bosatte sig i *Hevilla*.

Den praktfulla vassen är gjord av Ture Sundholm liksom björnen och koppen på nästa sida. Foto Erika Sjöberg

Krukmakare är det inte så gott om i Frustuna idag men keramikerna arbetar med samma material och samma verktyg. Och bruksföremål är väl egentligen allt som vi använder som t.ex. en vas, ett fat eller ett par ljusstakar. Alla är skapade av Sonia Feltenius som håller traditionen vid liv. Foton Sonia Feltenius

Det hände i Gnesta 2019

Sten Eriksson

Januari. Gnestarevyn återuppstår efter ett års uppehåll. Inget tiggeriförbud i Gnesta. Stormen Alfrida knäckte julgranen på Stora Torget. Villabranden på Norrtuna var anlagd. Gnestabo tävlar i melodifestivalen – för Lettland. ”Kobonden” vann strid med försäkringsbolaget. Verktygstjuvar en plåga för byggföretag. Grekiska kolgrillsbaren stänger och ersätts av en ny restaurang med varierande rätter. SPF och PRO samarbetar i Powerhuset med ”Aldrig ensam i Gnesta”. Ny brandstation i Gnesta planeras rymma även polis och ambulans. Gnesta tar hjälp av Södertälje med upphandlingar. Kostchefen lyckades hålla nere kostnaderna för mat i kommunen. År 2018 spenderade kommunen 635 000:- på hotell, logi och representation för personal. Gnesta växer, 2018 bor 11 203 personer i Gnesta. Klämmingsbergsbadet ska rustas för fem miljoner, även Laxnebadet snyggas upp.

Februari. Domare hotad av utvisad spelare vid futsalmatch, polis tillkallad. Snö och kyla tvingade Gnestapendeln till flera inställda tåg. Tre kvinnor la beslag på alla priser på näringslivsgalan på Södertuna. Ingen skyddsjakt på varg i Sjundareviret. Upprustningen av 57:an mot Södertälje försenas av protester från flera boende efter vägen. Gnestarevyns återkomst blev en succé. Rekordlång kö till äldreboendet Strandhagen på Frösjöstrand, inflytt i mars-april. Länsmuseum säger nej till solpaneler på taken till äldre hus på Gnestahöjden. Fjärde generationens kakelugnsmakare har jobbat i femtio år med stor glädje. Nytt apotek i Stopp-gallerian efter tre års väntan. Antalet resande med tåg Gnesta-Stockholm har ökat med fyra procent jämfört med första kvartalet förra året.

Mars. Gnesta kommun får digital växel i medborgarkontoret. Västra Storgatans ombyggnad fortsätter. Allt färre barn idrottar i föreningarna i Gnesta. Nya stöldrader på byggen i Gnesta. SPF och PRO:s projekt ”Tillsammans mot ensamhet” har inspirerat folk i hela Sverige. Lärare hotad av föräldrar efter att ha undervisat om hbtq-frågor. Ölkurs för kvinnor på internationella kvinnodagen i gamla bryggeriet. Downs syndrom-dagen

Gnestas nya äldreboende Strandhagen är invigt.

firades i Gnesta med "Rocka sockor". Poet ville rocka varje dag. Skulle gå på en dejt, blev i stället rånad. Team från Järna-Gnesta arbetade med barns tandhygien i Zimbabwe under två veckor. *Äldreboendet Strandhagen invigt och klart.* Frejahallen är gammal och sliten konstaterar en idrottsledare. Planavtal för Powertomten påskrivet av två fastighetsägare och kommunen.

April. Säkrare att bo i lägenhet än i villa i Gnesta. Förskolebygge i Gnesta blev 8 miljoner billigare än beräknat. Gnestas ekonomi på plus med 6,8 miljoner till slut. Medborgarförslag ersätts av e-förslag på nätet. Gång- och cykelväg till Klämmingsbergsbadet snart klar. Varning för gråtande man på telefon som försöker lura äldre att det är ett barnbarn. Gnestapendeln får fler turer. Gnestahem bygger 37 nya lägenheter, har fått smeknamnet "Solsidan". Gnestabo fick diplom av drottningen för utbildning i demensvård. Gnestas 16 lekplatser skall bli 10 och det satsas på högre säkerhet. *Flera vårbrasor ställs in på grund av torkan, Frustuna hembygdsförening satsade på minibrasa.* Ny bollplan invigd på Dansutskolan.

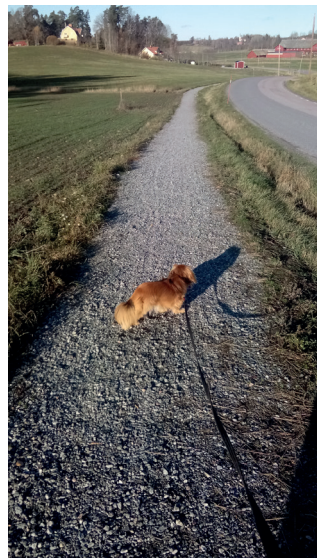

Maj. Gnestabo vill ha en rejäl gågata i Gnesta centrum. Gnestahems styrelse kommer att bestå av fler toppar från näringslivet än politiker. "Dejt" visade sig vara bedragare som rånade. Allt fler startar eget företag i Gnesta. Upprepade protester

mot byggnationerna vid Åkervägen har nått sitt slut, bygget har börjat. Biltvåtsstationen vid Stopp har fått en omfattande uppfräschning. Tätare helgturer för pendeltåget kommer att kosta kommunen cirka 350 000:- extra om året. Fyra nyöppnade blomsterbutiker i Gnesta ledde till samarbete istället för konkurrens. 85-åring vann strid med kommunen – fick beviljat fönsterputsning. Kommunens fastighetsbolag vann tvist mot byggföretaget som renoverade simhallen 2015. Nytt vargpar har etablerats i Sjundareviret, väntas få valpar till hösten. Gnestaföretagare gick i konkurs, anklagas för bokföringsbrott och ekobrott. Kommunen får 435 000:- för att genomföra kulturprojekt.

Juni. Två miljoner läggs på utredning av ny vattentäkt i Gnesta. Samma summa läggs på nya ledningar i tätorten. Vattentäkten kan komma att kosta 320 miljoner. Gnestahems nya projekt ”Solsidan” på Frönäs planeras att bli klart våren 2021. Svenska kyrkan i Sörmland välkomnar alla skolor till kyrkan för skolavslutning. Bedragare försökte lura Gnesta kommun genom ett falskt mejl, kommunen polisanmäler. Dejtinghärvan rullas upp i tingsrätten avslöjar flera personer som försökt lura en person genom att lova sex. Nya parkeringsregler gäller på flera gator i Gnesta. Företaget som skulle betala 13 miljoner till Gnesta kommun för badhuset, har gått i konkurs. Domstol läxar upp kommunen i ett ärende där kommunen nekar familj att få ett staket för två funktionsnedsatta barn. Nästan 600 Gnestabor deltog i ”Håll Sverige rent”. Gratis broddar till pensionärer voterades bort av fullmäktige. Grannar till bollplanen på Dansut störs av höga ljud långt in på nätterna. Kommunen fick rätt i mångårig avloppstvist. Kommunen har fått 500 000:- för att stärka biblioteken.

Juli. Bedragare försöker lura lokala nattvandrare. *Cyklisterna besvikna på nya cykelvägen till Klämmingsbergsbadet – gruset är för vasst.* Barn på sommarlov fick lära sig göra film. Studenter på KTH visar sin vision av Gnesta centrum. Gnestapar lurade folk att betala för mobiltelefoner som inte existerade. Hembygdsföreningens hembygdsvecka med kaffe, loppis och musik blev

Att grilla nere vid Klämmingsberg är populärt såväl för gnestabor som turister.

bygdsvecka med kaffe, loppis och musik blev lyckad trots ibland kalla vindar. Gnestabor vill ha bättre anpassade tider för busslinje 543, stora kostnader väntar vid ändringar. Skola överklagar kommunens beslut att skära ner skolpengen för elev med särskilda behov. Polisen varnar för oseriösa hantverkare. Regnbågsmålning av övergångsställe får nej av Transportstyrelsen.

Augusti. Ingen förare var full vid nykterhetskontroll i Gnesta. Idrottsskolan på Hagstumosse populär. Rullstolsburen for ner i vattnet från lutande ramp. Inget hus i Gnesta platsade som "Sveriges vackraste byggnad". Rån hos "Guldsmens" filmades av övervakningskamera, den maskerade förövaren

kom ändå undan. Nya kyrkoherden i Gnesta kommer att bosätta sig i Gnesta. Gott företagsklimat i Gnesta enligt Svenskt Näringsliv. Kommunen befarar c:a 7 miljoner i underskott för skolan. Får man leka på förskolans område när det inte är någon aktivitet där – svar ja. Tjuvar tog koppartaket på begravningskapellet vid Frustuna kyrka. Fem chefer i kommunen slutade på ett halvår.

September. Två tusen personer deltog i Gnesta Pride. Art Lab får 1,2 miljoner av Postkodstiftelsen för klimatprojekt för unga. Lions anordnar "Gnestatrampet", all vinst går till välgörenhet, exempelvis tält och mediciner vid katastrofer. Delar av Ehrendal föreslås bli naturreservat. Delar av TV-serien Hamilton spelas in i Gnesta. Kommunstyrelsen sa ja till klocka i Thuleparken. Blandade åsikter bland Gnestaborna om öppet på Systembolaget på söndagarna. Västra Stambanan förbi Gnesta skall ge tågen mer utrymme. Nya kommunalrådet Anna Ekström har tillträtt

sitt uppdrag. Ny vårdcentral har öppnats i centrala Gnesta. Fastighet vid Mariefredsvägen kommer att rivas för att en detaljplan ska förberedas. 800 Gnestabor ska få säga vad de tycker om Gnesta.

Oktober. Äldrevården gick med 4 miljoner i underskott i Gnesta. Gnestabo gick till final med nyskriven snapsvisa. Övergångsstället som pridemålats är olagligt enligt Transportstyrelsen. Förskolan Grinden i Gnesta lär ut teckenspråk. Insamlingen för Världens barn gav 61,4 miljoner i Sörmland. Elev med ADHD blev av med resurs, började skola. Varg anföll och dödade åtta får utanför Gnesta. Planerad ekoby utanför Gnesta kan stoppas av gällande planregler. Kommunen gör ett bra resultat trots underskott i förskola och äldreomsorg. 300 bostäder kan komma att byggas vid Wisbohammar längs 57:an. Rökförbudet vid Gnesta station efterlevs inte. Sexvåningshus skall byggas vid Margaretedalsvägen. Stenyxa funnen när man grävde för avlopp.

November. Gnesta musiksällskap firade 70-årsjubileum med pompa och ståt. Gnestapendeln får fler turer på helgerna, men inte bussarna. Föreningen Gnestapendeln skrev till riksdagen angående spårprioriteringarna. Fem fartkameror sätts upp på 57:an mellan Björnlunda och Gnesta. Föreningen "Vår lokal" fick piano plus stämning gratis. Ungdom rånad av jämnåriga mitt i natten. Gunilla Bränström fick årets Funkispris. 84-åring lurad på 10 000:- av telefonbedragare som uppgav sig ringa från banken. Gnestabo föreslår att alla tung genomfartstrafik förbjuds i Gnesta. Seniorerna i Gnesta besvikna att möjligheterna till vattengympa minskats. Gnestabo har fått tillstånd att bygga garage 22 meter från en fornlämning, en skålgrop. Ljud från lekande barn resulterade inte i ett bullerplank mot en granne till skolan.

December. Gnestaborna shoppade 50% mer än genomsnittet på black-friday-rean". 100-åring utan plats på Strandhagen, måste stanna på korttidsboendet. Gnesta saknar flera chefer, en teknisk chef kommer kanske inte att tillsättas. Pendlarföreningen firar efter att fått utökad antal turer på helgerna för pendeltåget. Gnestabo vill förbjuda mobiltelefonen helt i skolan, sägs ge bättre skolresultat. Gnestasnickare levererar snickerier till världsutställningen i Dubai 2020. Powerboxtomten planeras att bebyggas med 225 bostäder enligt ett nytt planförslag. Stjärnhovs byalag är oroliga för Solbackas förfall, kapitalförstörelse. Sparkraven för skolorna hade ingen effekt, underskottet fortfarande 7 miljoner.

Hyr lokal i Hembygdsgården

Ringvägen 8, 646 35 Gnesta

Gästgivaregårdens lokaler på nedre våningen är mycket lämpliga för t.ex. sammanträden, olika slags evenemang samt familjefester etc. Köket är utrustat med porslin och bestick för mat- och kaffeservering. Matlagning är dock inte tillåtet.

Ottorummet tar max 30 personer.

Amandarummet tar 10 personer.

Hyreskostnader

Ottorummet fyra timmar 375:-, Amandarummet fyra timmar 375:-.

Ottorummet heldag 700:-, Amandarummet heldag 600:-.

Hela bottenvåningen (Ottorummet, Amandarummet och köket) fyra timmar 600:-, heldag 1000:-.

I samtliga kostnader ingår tillgång till köket med dess utrustning. Om städning av lokalerna efter användandet önskas tillkommer 300:-

För bokning gå in på föreningens hemsida (www.hembygd.se/frustuna) och klicka på *Hyr lokal*.

Blick mot universums gräns

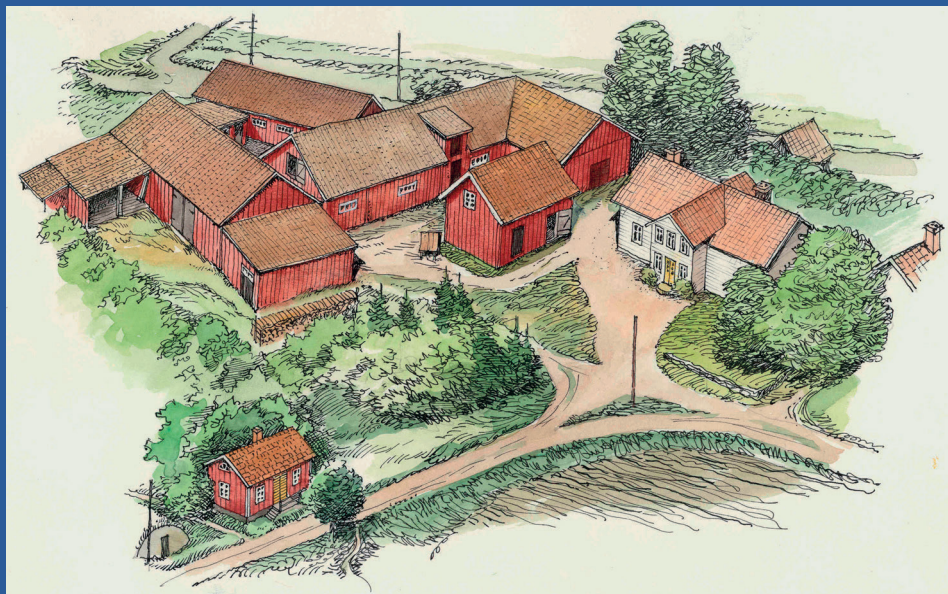
5 år gammal trodde jag
att stationstrappan
i Gnesta utgjorde
universums centrum

Gud stod på
vattentornets tak och
kontrollerade allt

Nu vet jag
att stationstrappan
i Gnesta endast utgör en
marginell del i världsalltet

den insikten har inte
gjort mig lyckligare.

Bengt Nyström, Hamneda

Gästgivaregården (Uppgården) som den såg ut före 1950-talet då kommunen blev ägare. 1968 togs gården i bruk för hembygdsföreningens verksamhet. Idag finns endast kvar den vita byggnaden samt den röda byggnaden närmast intill. Undre bilden visar hur hembygdsgården ser ut 2017.

